

Programma 6 Energie

Provincie Noord-Brabant

Algemene voortgang van het programma

De schaarste op het energienet speelt een steeds grotere rol bij de voortgang van de energietransitie. Allerlei ontwikkelingen om het gebruik van fossiele brandstoffen af te bouwen worden vertraagd door het gebrek aan transportcapaciteit op het elektriciteitsnet. Het oplossen van deze transportcapaciteit heeft dan ook de volle aandacht. Hierbij ligt niet alleen de focus op het verder uitbreiden en versterken van het elektriciteitsnet, maar ook op het slimmer gebruiken van het bestaande net. Een krappe arbeidsmarkt en materiaalschaarste zijn echter zaken die niet snel op te lossen zijn. De hoog blijvende gasprijzen blijven de elektrificatie aanjagen, maar loopt nu ook tegen het gebrek aan transportcapaciteit aan.

Binnen de Brabantse Taskforce Transportschaarste (onderdeel van de Landelijke Aanpak Netschaarste (LAN)) richten we ons, samen met netbeheerders, gemeenten en het Rijk, op het zo snel mogelijk uitbreiden van het elektriciteitsnet en het optimaliseren van het gebruik van het net. Specifiek aandachtspunt daarbij is het opzetten van energyhubs om het gebruik van het elektriciteitsnet te optimaliseren, waardoor met name bedrijven vooruit kunnen in zowel de uitbreiding van activiteiten als verduurzaming van het productieproces. Met betrekking tot het zo snel mogelijk uitbreiden van het elektriciteitsnet, zijn wij ons, in samenspraak met gemeenten en het rijk, aan het oriënteren op een rol als bevoegd gezag bij ruimtelijke besluitvorming en vergunningverlening van elektriciteitsprojecten. Met name waar het grondgebied van meerdere gemeenten betreft.

Bovengenoemde ontwikkelingen hebben potentiële gevolgen voor het tempo van realisatie van onze ambities. Met name als het gaat om de realisatie van grootschalige opwek van hernieuwbare energie. De komende jaren zal de realisatie van grootschalige projecten afhankelijk zijn van de mogelijkheden op het elektriciteitsnet. Daarmee kan de realisatie iets vertragen, al lijkt de huidige planning van netuitbreidingen de realisatie van de afspraken met betrekking tot hernieuwbare opwek in 2030 mogelijk te maken. Als die datum niet wordt gehaald, zullen de afspraken iets later alsnog worden behaald.

De uitrol van openbare laadpunten in de provincies Limburg en Noord-Brabant verloopt voorspoedig. Er zijn ca. 10.500 openbare laadpunten gerealiseerd (ca. 67% in Brabant), dat zijn er 2.500 meer dan contractueel overeengekomen. Dat komt doordat er meer aanvragen door EV-rijders zijn ingediend dan we bij de aanbesteding hadden verwacht. Hier zijn geen aanvullende kosten mee gemoeid, omdat de exploitatie volledig dekken is. Hiermee loopt de beschikbaarheid van openbare laadpunten gelijk op met de versnelde groei van elektrische personenvoertuigen. Voor de komende concessieperiode (2024 – 2028) is na een Europese aanbesteding opnieuw een overeenkomst met een marktpartij afgesloten voor de plaatsing van 22.050 openbare laadpunten binnen Noord-Brabant (ca. 75%) en Limburg (ca. 25%), zoals bij de vorige concessie.

In de regio Moerdijk komen veel grote energie-infrastructurele projecten samen. Om het belang van de leefbaarheid in de regio te borgen, is er een ontwerpafel regio Moerdijk opgericht. Naast het ontzorgingsloket voor de verduurzaming van klein maatschappelijk vastgoed is het per 1 juli 2024 het ontzorgingsloket voor het Midden en Kleinbedrijf (MKB) geopend. De warmtedialogen naderen de laatste gesprekken. Een eerste doorkijk is recentelijk met uw Staten gedeeld. Dit proces wordt in het najaar voortgezet.

Wat willen we bereiken?

Verduurzaming gebouwde omgeving

- Het verstevigen en versnellen van de aanpak van isolatie en energiebesparing in de gebouwde omgeving zodat minder duurzame energie opgewekt hoeft te worden.
- Grootschalige verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

Indicator	2024
Ontzorging maatschappelijk vastgoedeigenaren	

• Getekende intentieovereenkomsten	60-80
• Aantal doorlopen adviestrajecten	100-120

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Initiatieven voortzetten

waaronder:

- Het verzamelproject uit de ‘Corona Inversteringsagenda’ dat zich richt onder andere op energiebesparing bij maatschappelijk vastgoed en wonen.
- Het Ontzorgingsloket Maatschappelijk Vastgoed dat in het leven is geroepen voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed bij kleine gemeenten, geïnspireerd op het Duurzaamheidsloket Sport.
- De verduurzaming van provinciaal vastgoed.
- Het anticiperen op de energiebesparing van de toekomst bij (ver)nieuwbouwopgaven i.s.m. het Programma Wonen, Werken, Cultuur.
- Het inzetten in op energieneutrale gebouwen, toegespitste warmte-/koudesystemen en slimme elektriciteitsoplossingen die netcongestie voorkomen bij gebiedsformaties.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Verduurzaming van de energieopwekking, door de ontwikkeling van energieprojecten, zoals wind- en zonprojecten, geo-en aquathermie en projecten voor conversie en opslag van energie.

Indicator*:

- Totale productie van hernieuwbare energie in petajoule (PJ) (BBV- verplichte indicator)
- Opgave opwek hernieuwbare elektriciteit in de RES'en (6,5 TWh in 2030)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Een deel van de opgave hernieuwbare elektriciteit is gerealiseerd en een groot deel zit in de pijplijn en kan de komende jaren gerealiseerd worden. Of dit ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden is onder andere afhankelijk van het oplossen van netcongestie en de mogelijke beperkingen die vanuit Defensie aan het ruimtegebruik worden opgelegd. Mocht het oplossen van de netcongestie langzamer gaan dan nu wordt voorzien, kan de verduurzaming van de energieopwekking later gerealiseerd worden dan in het beleid is bepaald (2030).

Met betrekking tot overige hernieuwbare energie (met name warmte) is het wettelijk instrumentarium met vertraging beschikbaar gekomen. Op 18 juni 2024 is het wetsvoorstel Wet collectieve warmte (Wcw) voor de parlementaire behandeling naar de Tweede Kamer gestuurd. De Wcw opent de weg naar publiek eigenaarschap van collectieve warmte. Naar verwachting zal rond 2030 voldoende ontwikkeling hebben

plaatsgevonden om de afgesproken verduurzaming te kunnen realiseren.
 Gedetailleerde informatie is te vinden in de Monitor energieagenda 2019-2030

Wat gaan we daarvoor doen?

Doorpakken afspraak Wind op Land 2020

Indicator	2024	2025	2026
Opgesteld vermogen	PM*		

*Volgt o.b.v. nieuwe uitvoeringsagenda's voor 2024 n.a.v. het nieuwe bestuursakkoord.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Maatwerkoplossing per RES-regio

Indicator	2024	2025	2026
Aantal maatwerkoplossingen voor optimaalen efficiënt gebruik energienetwerk	PM*	PM*	PM*

*Volgt o.b.v. nieuwe uitvoeringsagenda's voor 2024 n.a.v. het nieuwe bestuursakkoord.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voortgangsrapportage per RES-regio

Indicator	2024	2025	2026
Aantal opgeleverde voortgangsrapportages RES'en	nvt	4	nvy

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Niet relevant voor 2024.

Wat willen we bereiken?

Verminderen emissies broeikasgassen

Indicatoren*:

- (BBV-Verplichte indicator) Totale emissie broeikasgassen (uitgedrukt in CO2-equivalenten) in tonnen uitstoot (streefwaarde 2030 10.7 Mton)

- Emissie gerelateerd aan energie: totale CO2- emissie in tonnen uitstoot (bron Klimaatmonitor) (streefwaarde 2030: 7,6 Mton)
- Verbruikte energie totaal in PJ (bron: Klimaatmonitor) (streefwaarde 2030: 240 PJ)

* De bestaande indicator CO2 reductie wordt gebruikt om de relatie te leggen met de doelstelling vanuit het Beleidskader Gezondheid; drie gezonde levensjaren erbij voor elke Brabander.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Mobiliteit

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Zie programma 8 “Basisinfrastructuur Mobiliteit” m.b.t. duurzaam bouwen en beheren van provinciale infrastructuur en 100% elektrische bussen in concessies in Brabant.

Bevorderen naleving van de wettelijke energiebesparingsverplichtingen bij bedrijven

Indicator	2024
Het aandeel van bedrijven dat gecontroleerd is door de omgevingsdiensten	100%
Aandeel van de bedrijven dat maatregelen treft/voldoet	100%

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Doorpakken samenwerking met de industrie

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voortzetten pilot MIEK regio Moerdijk

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Doorpakken warmtetransitie

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ook thema gezondheid blijvend agenderen

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Bijdrage leveren aan een toekomstbestendige energie-infrastructuur

Indicator:

- Bijdragen aan de ontwikkeling van oplossingen voor opslag en conversie voor een haalbare en betaalbare energietransitie

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Realiseren van een strategisch netwerk van (semi-)publieke laadpunten

Indicator	2024
Verhouding (semi) publiekslaadpunten / elektrische personenvoertuigen	Minimaal 1 (semi-)publiek laadpunt per 5 elektrische personenvoertuigen

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Afstemmen met en tussen partijen over ontwikkelingen en aanpak vraag- en aanbod van energie enerzijds en beschikbare netcapaciteit anderzijds

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Stimuleren eerste uitrol van innovaties in de energie-infrastructuur

Indicator	2024	2025	2026
-----------	------	------	------

Opslag en conversie voor een haalbare en betaalbare energietransitie	PM*	PM*	PM*
Uitrol van een nieuwe technologie een bijdrage levert aan het eerder en/of tegen geringere kosten behalen van de provinciale energiedoelstellingen	PM*	PM*	PM*

*Volgt o.b.v. nieuwe uitvoeringsagenda's voor 2024 n.a.v. het nieuwe bestuursakkoord.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ontwikkelingen en onzekerheden

- **Netcongestie**
Vele ontwikkelingen in Noord-Brabant lopen vertraging op of zijn afhankelijk van knelpunten op ons energienetwerk.
- **Ontwikkelingen uitvoering klimaatakkoord**
Hier zijn we mede afhankelijk van de vorming van een nieuw kabinet en de beleidsmatige inzet op energietransitie / klimaataanpak.
- **Wet Collectieve Warmte**
Met dit wetsvoorstel wordt beoogd de warmtetransitie in met name de gebouwde omgeving te bevorderen en tegelijkertijd de publieke belangen duurzaamheid, leveringszekerheid en betaalbaarheid beter te borgen. Afhankelijk van de behandeling in de tweede kamer zal duidelijk worden wat dit gaat betekenen voor de Provinciale rol.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

6. Energie	Begroting t/m wijz. 5	Wijziging 6	Begroting t/m wijz. 6
Lasten	9.657	8.326	17.983
Baten	3.111	4.732	7.844
Saldo baten en lasten	6.546 N	3.593 N	10.139 N